

Nem látni az áremelések végét – Az energiaárak jelentősen befolyásolják az előállítás költségeit

Előbb a liszt, utána a kenyér is drágul

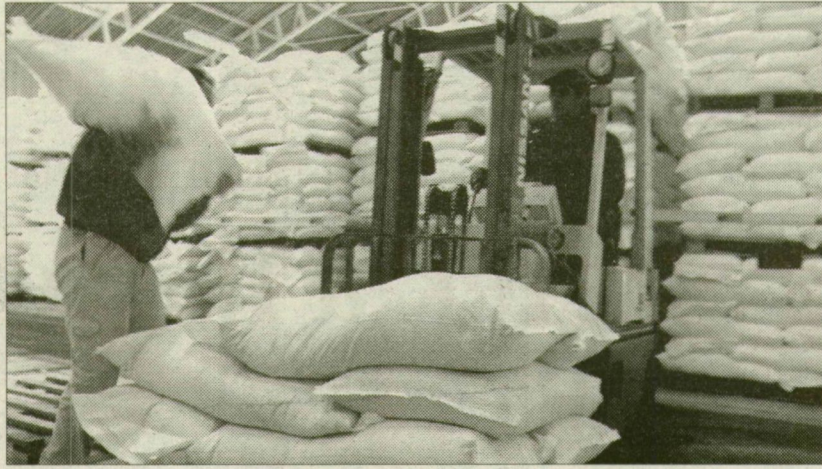
Az augusztus végi lisztáremelés után újabb drágulást jelentettek be a malmok. A láncreakció elindult: a pékek is tárgyalni kezdtek a boltokkal az új kenyérárakról. Nemcsak a drágább liszt miatt, hanem azért is, mert a napokban kapták meg az első brutális gázszámlát.

Nem egyformán emelnek az elkövetkező két hétben árakat a malmok, mint ahogy eltérő mértékű volt az augusztus végi drágulás is. Másfél hónap telt el, és újabb áremelésre kényszerül a gabonapiar. Ilyenre korábban nem volt példa. Holott a vevők még az előző időszak hatásait se tudták kiheverni. A nyár végén átlagban 10-20 százalékkal kértek többet a lisztért a feldolgozók, most újabb 10-20 százalékos nyeletnek majd lepartnereikkel és vásárlóikkal.

A lisztáremelés nem azokat a vásárlókat küldi padlóra, akik egy hónap alatt legfeljebb egy kiló lisztet használnak fel háztartásukban, hiszen másfél hónapja a tíz forintot sem érte el a drágulás mér-

téke. Egy kiló liszt ugyanis még mindig legfeljebb 80 forintba kerül, a diszkontokban pedig akár 60 forintért is hozzájuthatunk a sütnivalóhoz. A kenyér és a péksütemény árát – a többi energiaforráshoz hasonlóan – a többi energiaforrás drágulása miatt – azonban már jelentősen befolyásolja az újabb áremelés.

A magyarázatot Nyilasi Endre, a vásárhelyi malom vezetője adta meg. A Véka Kft. ügyvezető igazgatója elmondta, kevés a búza az országban, mivel kevesebb termelt, mint tavaly. Ez a kisebb mennyiség azonban olyan jó minőségű, hogy óriási iránta a kereslet, Németországtól kezdve Lengyelorszáig mindenová viszik. Kisebbségi mennyiség, emiatt magasabb az ára, vagyis érvényesül a kereslet és a kínálat örök arany szabálya: jelenleg tonnánként 32 ezer forintot is adnak érte, szemben a tavalyi 23 ezer forintot átlagárral. Ez negyvenszázalékos drágulást jelent. A drágább kenyérgabonából drágább liszt is készül. A Véka Kft. szeptember elejétől átlagosan 10 százalékos tételt rá új áraitra, s mos két héten belül újabb tíz-

Hosszú az út a malomból a bolti polcig. A pékek szerint áron alul adják a kenyeret

Fotó: Karnok Csaba

százalékos áremelést készül bejelenteni. Nyilasi Endre nem zárta ki annak lehetőségét sem, hogy az év végéig még egy hullámban emel majd árat a malomipar. Szeretnék volna megkérdezni a me-

gyében a legjelentősebb malomipari kapacitással rendelkező, a szegedi Izabella malmot birtokló Szabolcs Gabona cégcsoporthoz tartozó ABO MILL Zrt. vezetőit is az új helyzetről, ám ők most

250 FORINT LESZ A KENYÉR

A pékek szerint a sima fehér vagy félszínű kenyéret a boltokban minimum 230-250 forintért kellene adni – ezt a célt az újabb drágulások miatt most valószínűleg elérlik, a vásárlók bánatára. Ma még 14-15 forintba kerül egy kifli vagy zsömlé, az év végére azonban akár 20 is lehet.

nem kívántak nyilatkozni – ezt Oláh Károly marketingvezető mondta. Augusztusban az ABO MILL húszszázalékos drágulást jelentett be, erről lapunk beszámolt. Akkor az is elhangzott, a további búzaáremelések, valamint az energia drágulása miatt valószínűleg októbertől újabb 20 százalékkal emelik az árakat.

Innen már csak egy ugrás a kenyéráremelés. Varga László, a pékszövetség Csongrád és Békés megyei régióelnöke szerint a pékek egyesével tárgyalnak a boltokkal. Minimum 10-15 százalékos áremelésre készülnek.

F. K.

Az igazi doppingról, harminc évről és érmekről

A milliomos csongrádi lövészedző, Sutús úr

Harminc év alatt ezeröttszáz érmét gyűjtöttek a csongrádi sportlövők, vezetőjük most átvette az Év Edzője kitüntetést a Magyar Királyban. Sutús József a családjaival is megszerette a lövészetet, s büszke arra, hogy versenyzőiből kiváló szakemberek lettek, mérnökök, orvosok, jogászok, pedagógusok.

Sutús József 1952-ben érettségizett a Batsányi János Gimnáziumban. Osztálytársa volt a rádióriporter Eke Károlynak, s a családtól is jó útravalót kapott az élethez.

Amikor lehetőséget kaptam arra, hogy egy lövészklubot irányítsak, a gyerekeket versenyre fölkészítem, mindig az a cél lebegett előttem, hogy Csongrád város nevét megismerjék az országban – mondta szenvedélyéről. – Amit ebbe a munkába befektettem, az eredményekben vált sokak számára láthatóvá. Legalább 30 városban és községben versenyeztünk harminc év alatt, s ezeröttszáz érmet gyűjtöttünk.

Sutús Józsefet támogatta a családja, felesége és fiai is megszerették a lövészetet. A csongrádi ÁFÉSZ-nek, egykori munkahelyének ugyancsak sokat köszönhet.

A szülők az eredmények látán szintén a támogatóink lettek, nem egyszer ők fuvaroztak bennünket a versenyekre. Biztos háttér alakult ki, hét-nyolc felnőttre mindig számíthattam, mert éltek-haltak ezért a sportért. A legjobb dopping az volt, hogy általában dobogós helyezéssel tértünk haza mindenhol. Egyszer az történt Kiskőrösön, hogy tizenketten vettünk részt a

versenyen, s 25 érmét nyertünk, meg hat serleget. Gratuláltak az ottaniak, de megjegyezték „nem a csongrádiaknak rendeztük ezt a versenyt!” Igazat adtam nekik, de hát azé a díj, aki egy-két körrel többet lő.

Beletalálni a kör közepébe, nem szerencse dolga. A kérdés helyénvaló: mit ad ez a sport a versenyzőknek? Mire vitték az életben a tanítványok?

Nagyon büszke vagyok arra, hogy a legjobb versenyzőim kiváló szakemberek, jó mérnökök, orvosok, jogászok vagy pedagógusok lettek, vagyis az a plusz, amit a fegyelmezett koncentrációt és sok gyakorlást kívánó lövészet adhat, életük részévé vált. Például Berta Andrea Bács-Kiskun megyében osztályvezető egy rendőrkapitányságon, Bogvy Mártiból – ő néhány éve végzett – ügyvéd lett. Ők tizenkettő-tizenhárom éves korukban már kiváló eredményeket értek el. Népszerű volt ez a sport, főlészínre kerültek a tehetségek, akik a kispuskával, légpuskával és légpisztollyal megtanultak jól célozni.

Az egyesület létszáma változó, jelenleg 25-en járnak edzésre. Sutúson kívül Nagy László és a nyugdíjas Berényi Béla foglalkozik az ifjú lövészekkel. A gimnázium egykori igazgatói – Havas Gyula és Vallyon Aladár – pártolták ezt a sportot. Sutús 1982-től tizenöt éven át egykori alma materében oktatta a lövészetet.

Elégedett-e, ha visszagondol edzői sikereire, gazdagabb lett-e? A kérdésre a mosoly az első válasz. A második: – Bevallom, élményekben milliomosnak érzem magam.

BÁLINT GYULA GYÖRGY

Háttérben a serlegek. Sutús József a katonaságnál szerette meg a lövészetet

Fotó: Bálint Gyula György

A várólista nem jelentkezési sorrend

Hogy egy beteg mikor kerül orvoshoz, azt egyre gyakrabban a várólista határozza meg. Az azonban nem egyértelmű, ki hová iratkozhat fel azon a bizonyos névsoron.

Az egészségügyi várólistáinak hosszúságát emlegetve hetekről, egyes szakrendelések esetében hónapokról beszélünk. Ám sok esetben a várólista nem egyszerű jelentkezési sorrend, hanem több szempont együttes figyelembevételével alakul ki, kinek mennyit kell várnia, míg orvoshoz kerül.

A listák közül a legspeciálisabbak a transzplantációs várólisták. A szervátültetésre váró betegek közül egyenlően nem intézményenként, hanem országosan vezetnek névsort.

Ha adódik egy beültethető szerv, a névsor alapján készül egy szelekciós lista, melyen már csak azok szerepelnek, akiknek immunológiai és szövettani szempontból elméletileg megfelel – vázolta a többlépcsős kiválasztás menetét Szederkényi Edit, a Szegedi Tudományegyetem Sebészeti Klinika transz-

plantációs osztályának egyetemi tanársegédje. – Ezen belül a sorrendiséget az határozza meg, kinek mennyire egyeznek ezen adatai a szervével. Ekkor sem biztos azonban, hogy az első helyen állót választják ki a transzplantációra, hiszen figyelembe kell venni az életkort – a gyerekek mindig elsőbbséget élveznek –, a beteg aktuális egészségi állapotát, valamint azt, hogy földrajzilag minél közelebb legyen a donorszervhez, vagyis a műtét a lehető leghamarabb elvégezhető legyen.

Ennél egyszerűbben alakulnak a különböző szakrendelések várólistái.

– Ha a beteg beutalóval érkezik, az orvos

feltűnteti rajta, hogy sürgős esetről van-e szó. Ha igen, akkor természetesen azonnali ellátást kap, ha nem, akkor kerül fel a várólistára, az előtte jelentkezők mögé. Hasonló elven szelektálnak azok esetében is, akik beutaló nélkül keresik fel a szakrendelést – mondta el Tólosi László, a szegedi rendelőintézet főigazgatója.

Kivételesen például néhány laborvizsgálat: mondjuk ha egy beavatkozás előtt van szükség vérvépre. Ezeket az eseteket szintén a sürgősségi keret terhére jegyzik elő, lehetőség szerint minél hamarabbi időpontra.

T. K.

BIZOTTSÁGOT ALAKÍTANÁNAK

Az Egészségügyi Minisztérium rendelettervezete szerint a kórházi és klinika osztályokon várólista bizottságot kellene létrehozni. Ennek tagjai – többek között az adott osztály vezető főorvosa, s az intézmény igazgatóságának egy tagja – szakmai szempontok alapján állítanák sorba a betegeket, s döntenek el, ki mikor kapja meg a szükséges ellátást.

A leépítésről Szentesen – A parancsnok óvatos, az állomány bizonytalan

A fele bizony dalolva megy?

Átszervezés előtt áll a Magyar Honvédség, és ez a folyamat érinti a szentesi dandárt is, ahol létszámleépítésre számítanak. A parancsnok szerint ez nem lesz drasztikus, és még nem dönt el végleg semmi. November 8-án a vezérkari főnök Szentesre látogat, és részletesen beszámol a tervezett változásokról.

A Szabó István ezredes vezette szentesi műszaki dandárhoz 920 katonát tartozik. A parancsnok állítja: nem lesz drasztikus létszámleépítés. A főtiszt lapunknak azt mondta: még semmi nem dönt el véglegesen, november 8-án látogat el a vezérkari főnök Szentesre, akkor jelenti be a végleges döntést. Várhatóan a szentesi laktanyában némiképp csökken a létszám. Szabó ezredes magyarázatoként hozzáfűzte, hogy az ország legtöbb alakulatánál várható változás, főként az irányító szervezetektől bocsátanak el katonákat. Ezért Szentesen is számítani kell olyan parancsra, mely megváltoztatja a viszonyokat, az „egy laktanya – egy alárendeltség” elve alapján. Átalakul a feladatrendszer, ezért lényegében csak az úgynevezett NATO-nak felajánlott erők számíthatnak arra, hogy hosszú távon tovább működhetnek. A hídépítők és a víztisztítók a gyakorlaton tisztességgel helytálltak, ezeket az egységeket feltehetően nem érinti a csökkentés. Szabó István tájékoztatta már katonáit a várható változásokról, akik egyelőre türelemmel várják a vezérkari parancsát.

A szentesi műszakiak a vezérkar végső döntésére várnak. November 8-án, a vezérkari főnök látogatásakor minden kiderül

Fotó: Vidovics Ferenc

Ahogy ez a változások előtt lenni szokott, az érintettek körében sokféle elképzelés szövegeződik. Akadnak, akik úgy tudják: a 920 katonából mindössze 400 marad Szentesen, lesznek, akiket más beosztásba vezényelnek, másokat elbocsátanak. Nevük elhallgatását kérő katonák szerint az is felmerült,

hogy a dandár nem lesz többé dandár, csak zászlóalj. A katonák hangulatán most nem érezhető a bizonytalanság, úgy tudják, leghamarabb jövő februárban hajtják végre felettébb az átalakítást, ezért addig marad idejük felkészülni a civil életre. Sokan viszont épp azért szereltek föl, mert biztos eg-

zisztenciát reméltek a honvédségnél. A nemrégiben toborzott katonák egyike most úgy érzi: felesleges volt a nagy igyekezet. A szentesiek a külföldi és hazai gyakorlatokon megbecsülést szereztek a dandárnak, az utóbbi néhány év a látványos fejlődés ideje volt.

B. G.